

Paavo Arvola & Saara Packalén

Kansainvälinen informaatioalan konferenssi BOBCATSSS 2017 Tampereella

Perinteikäs ja verrattain suuri kirjasto- ja informaatioalan symposiumi BobcatSSS järjestetään nyt tammikuussa ensimmäistä kertaa Pohjoismaissa. Kolme täyttä päivää kattavassa, useista rinnakkaisista sessioista koostuvassa ohjelmassa tarkastellaan kirjastoja, informaatiota ja interaktiivista mediaa elämänlaadun näkökulmasta. Tapahtuman tuottaa EUCLID, ja sen järjestää Tampereen yliopisto yhdessä Hanzehogeschool Groningenin ja Oslo and Akershus University Collegen kanssa.

Asiasanat: konferenssi, kirjastot, interaktiivinen media, informaatio, kansainvälisyys

Paavo Arvola, Tampereen yliopisto, paavo.arvola@uta.fi

BobcatSSS on perinteinen kansainvälinen informaatioalan symposiumi (t. konferenssi), joka järjestettiin ensimmäistä kertaa 25 vuotta sitten Budapestissä. Aina siitä lähtien BobcatSSS on järjestetty vuosittain jossakin eurooppalaisessa yliopistokaupungissa. Tampereen yliopiston isännöimä BobcatSSS 2017 on ensimmäinen Pohjoismaissa järjestettävä BobcatSSS. Tampereen yliopistolla 25.–27.1.2017 järjestettävän konferenssin otsikkona on ”Improving Quality of Life Through Information”.

Elämänlaadun parantaminen on hieno ja arvokas tavoite tieteessä ja arjen toiminnassa. Kaikkien ihmisten mahdollisuus hyvinvointiin on kirjattu tavoitteeksi myös Tampereen yliopiston strategiaan. On ilmeistä, että hyvin toimiva ja ymmärretty informaatiovuorovaikutus johtaa elämänlaadun parantumiseen. Siksi tämä sopii

hyvin teemaksi nimenomaan informaatioalan konferenssille.

BobcatSSS on siitä ainutlaatuinen konferenssi, että sen järjestämisen aina markkinoinnista, budjetoinnista ja sponsoreiden hankkimisesta muodollisen ohjelman suunnitteluun, toteuttavat opiskelijat kansainvälisenä yhteistyönä. Tätä mallia kuvastaa osuvasti konferenssin nimi *BobcatSSS*. Se on lyhenne, joka muodostuu perustajajäsenten kotikaupunkien alkukirjaimista: Budapest, Oslo, Barcelona, Kööpenhamina (Copenhagen), Amsterdam, Tampere, Stuttgart, Szombathely ja Sheffield. Yleensä konferenssin järjestelyihin osallistuu kahden tai kolmen yliopiston opiskelijoita. Tampereen yliopiston informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median tutkinto-ohjelman yhteistyötahoina ovat Hanzehogeschool Groningenin Hollannista ja Oslo and Akershus University College Norjasta.

Tampereen yliopisto on ollut mukana järjestämässä konferenssia vuosina 2009 (Portossa) ja 2015 (Brnossa). Jälkimmäisen, onnistuneen järjestämiskokemuksen seurauksena virisi halu järjestää konferenssi mahdollisimman pian Tampereella. Moni opiskelija halusi hyödyntää saamaansa kokemusta vuoden 2017 aikana, vielä ennen valmistumistaan. Ehdotus konferenssin järjestämisaikasta esiteltiin katto-organisaatiolle (EUCLID, European Association for Library & Information Education and Research) ja hyväksyttiin.

Kokoluokaltaan konferenssi on suhteellisen suuri. Vuosittain siihen osallistuu satoja informaatioalan tutkijoita, opettajia, ammattilaisia ja opiskelijoita ympäri maailmaa. Tällainen konferenssi on tapahtumana vaativa, ja onkin jopa hieman yllättävää, että konferenssi on ylipäättään pystytty järjestämään joka vuosi vaihtuvien opiskelijavoimin eri puolilla Eurooppaa, ilman varsinaista pysyvää tukioorganisaatiota tai pääomaa. Tätä kirjoitettaessa konferenssiin on ilmoittautunut jo yli 200 osallistujaa. Heistä lähes kaikki ovat ulkomailta. Kymmenittäin osallistujia on tulossa Euroopan ulkopuolelta, lähinnä Yhdysvalloista, mutta useita myös esimerkiksi Afrikasta.

Konferenssin muodollinen ohjelma ja teemat

BobcatSSS konferenssissa eri tavoin informaatiota lähestyvien alojen edustajat kohtaavat toisensa. Konferenssin pääteema, elämänlaadun parantaminen informaatiovuorovaikutuksen keinoin, jakaantuu kolmeen alateemaan, jotka ovat kirjastot, informaatio ja interaktiivinen media. Konferenssiin hyväksytyissä esityksissä teemoja lähestytään monista eri näkökulmista.

Kirjastoteemassa käsiteltävät aiheet linkittyvät kirjastojen tärkeään rooliin ihmisten elämässä. Kirjastoteeman sisältöihin kuuluvat mm. esitykset kirjaston merkityksestä itsensä kehittämisessä ja kirjaston keinoista parantaa lasten elämänlaatua. Kirjasto on yksi harvoista avoimista kohtaamispaikoista yhteiskunnassamme, tarjoten mahdollisuuksia oppimiseen, oivaltamiseen ja itsetietoisuuden kasvuun. Käsite kirjastoista kolmantena tilana (libraries as the third

space) kuvaa kirjastojen merkittävää asemaa yhteiskuntaan sopeuttamisessa ja sopeutumisen prosessissa, jossa lukeminen ja oppiminen kulkavat käsi kädessä eri väestöryhmien sosiaalisten kohtaamisten kanssa. Kirjallisuusterapiaan (bibliotherapy) liittyvissä esityksissä tuodaan esiin kirjallisuuden terapeuttisia vaikutuksia yksilön hyvinvointiin.

Informaatioaiheessa tarkastellaan mm. avointa dataa, sisällönanalyysia ja tiedon hankintaa. Uudenlaiset tiedon ja informaation lähteet ja sovellukset, jotka nykyisessä informaatioympäristössämme tuntuvat jopa itsestäänselviltä, ovat loppujen lopuksi olleet osa todellisuuttamme vain lyhyen aikaa. Avoimen datan määrä ja laatu jatkavat kasvuaan, ja nostavat esiin teemaan liittyviä kysymyksiä eri ympäristöissä ja sovelluksissa. Myös tiedonhankinta erilaisissa terveyden ja hyvinvointiin liittyvissä konteksteissa tarjoaa monia aiheeseen liittyviä tutkimusmahdollisuuksia. Oikeanlainen tiedonhallinta niin organisaatioissa kuin yksilöiden jokapäiväiseen elämään liittyvissä kysymyksissä antaa mahdollisuuden rakentaa hyvinvoivaa tulevaisuutta.

Interaktiivisen median alateeman aiheita ovat esimerkiksi virtuaalisen todellisuuden käyttö mielenterveyden hoidossa sekä pelipohjaiset oppimisympäristöt. Pelillisuus ja interaktiivisen median sovellukset tarjoavat uusia mahdollisuuksia tulevaisuudessa niin oppimisen kuin biometriikan alalla. Kysymys kuuluukin, osameko, ja ennen kaikkea olemmeko valmiita, hyödyntämään näitä mahdollisuuksia? Koneellinen diagnostiikka ja itsensäkvantifiointi (quantified self) ovat esimerkkejä mahdollisista elämänlaadun parantamiseen liittyvistä keinoista tulevaisuudessa. Tässä alateemassa nousee esiin myös kysymyksiä kyberturvallisuudesta ja henkilöiden yksityisyydensuojasta erilaisten sovellusten käytön myötä.

Kolmipäiväisen konferenssin jokaisen päivän avaa konferenssin teemoja mukaileva pääpuhujaja. Tarkka puheiden teema täsmentyy myöhemmin, mutta pääpuhujista prof. Carol Tenopir Tennesseen yliopistosta puhuu informaatiosta, hollantilainen Guus van den Brekel (The University Medical Center Groningen) interaktiivisesta mediasta ja Liverpoolin yliopistosta

saapuva tri Josie Billington kirjastoista, kaikki elämän laadun kontekstissa.

Pääpuhujien jälkeen konferenssi jatkuu kunakin kolmena päivänä useilla rinnakkaisilla sessioilla, käsittäen yli viisikymmentä ohjelmaan valittua puhe-esitystä konferenssin teemoihin liittyvistä tutkimusaiheista. Konferenssin eräs huippukohta on torstai-iltapäivän posterinäytely, jossa varsinaisten posteriesitysten lisäksi myös puhe-esityksen pitäneillä on mahdollisuus keskustella aiheistaan tekemiensä posterien ääressä. Näillä näkymin postereita tulee olemaan useita kymmeniä. Interaktiivinen media on lisäksi edustettuna useissa työpajoissa, joita järjestetään rinnakkain muun ohjelman lomassa. Konferenssin ohjelmassa korostuu kansainvälinen tutkimus, sillä vaikka ohjelmaa on kosolti, hyväksytyjä suomalaisia esityksiä on vain kourallinen.

BobcatSSS on perinteikäs konferenssi, jonka protokollaan liittyy monia pakollisia ohjelma-numeroita. Tyypillisten parhaiden esitysten (Best Paper) ja posterien (Best Poster) huomioimisen lisäksi konferenssissa valitaan ansioitunut vuoden BobcatSSS, joka viime vuonna oli professori Paul Sturges. Konferenssin avaa BobcatSSSin isäksi tunnustettu tri Ruud Bruyns Hollannista, ja konferenssin päättää juhla BobcatSSS-lipun siirto seuraavalle järjestäjälle, joka on Latvian yliopisto.

Sosiaalinen ohjelma

Jotta konferenssi eläisi kuten se opettaa, konferenssiin liittyvä opiskelijoiden järjestämä sosiaalinen ohjelma, sekä monipuolinen ja runsas vapaa-ajan ohjelma, on suunniteltu kansainvälisten vieraiden hyvinvointia ajatellen. Hieman yllättäen avantouinti ja sauna täytyivät vaihtoehtoisista retkistä ja vierailuista ensimmäisenä. Vaihtoehtoisia vierailukohteita kirjastoihin ovat Tampereen kaupungin pääkirjasto Metso, Koilliskeskuksen kirjasto ja Tampereen yliopiston kirjasto Linna. Kirjastomme kiinnostavat alan ulkomaalaisia vieraita, koska pohjoismaisen ja suomalaisen kirjastotoiminnan laadulla on erittäin hyvä maine. Arkistojakaan ei Tampereen BobcatSSSissa ole unohdettu, vaikka aihealue ei konferenssin pääteemoissa suoraan näy. Yhte-

nä vierailukohteena järjestetään tutustumiskäynti Kansanperinteen arkistoon, joka on vuonna 1965 Yhteiskunnallisen korkeakoulun yhteyteen perustettu arkisto-, tutkimus- ja palvelulaitos.

Konferenssin muodollisen ohjelman ulkopuolisia huippuhetkiä ovat jo loppuunvarattu gaalailallinen historiallisessa Finlaysonin palatsissa sekä nuorekas päätösjuhla Klubilla.

Kansainvälisyys opinnoissa

Tampereen yliopiston strategiassa painotetaan kansainvälisyyttä, liikkuvuutta ja verkostoitumista. Tyypillisesti opintojen aikana kansainvälisten kontaktien luomiseen ainoa tarjolla oleva mahdollisuus on vaihto-opiskelu ulkomailla. BobcatSSSin järjestämiseen osallistuminen onkin nyt tarjonnut erittäin hienon vaihtoehtoisen väylän kansainvälistymiselle kotimaassa. Tämä on myös taloudellisesti hyvin edullista yliopiston ja opiskelijankin kannalta.

Kansainvälisen konferenssin järjestäminen on opiskelijalle erinomainen mahdollisuus kansainväliseen verkostoitumiseen. Nykypäivän maailmassa luonteva kansainvälisyys on arvokasta pääomaa muillekin kuin tieteellisen tutkimuksen parissa työskentelyä suunnitteleville, vaikka konferenssin valmistelu on tarjonnut mahdollisuuden nimenomaan tieteellisessä työssä meritoitumiseen. Konferenssiin tarjottujen abstraktien arviointi- ja valintaprosessissa pääsee tieteellisen julkaisemisen ytimeen, tuosten vertaisarviointiin. Abstraktien arviointiin osallistui perustutkinto-opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan lisäksi nyt myös jatko-opiskelijoita, joiden aiempaa kokemusta vertaisarviointiprosesseista hyödynnettiin erityisesti meta-arvioinnissa. Opiskelijalähtöisyys korostuu konferenssin järjestämisen kaikissa vaiheissa. Opetuksen rooli konferenssin järjestämisessä on ohjaava, vastuuttaen opiskelijoita itsenäiseen työskentelyyn. Opetuksen näkökulmasta erittäin merkittävää konferenssin järjestämisessä on kansainvälisen opetusyhteistyön kehittäminen. Molempien yhteistyöyliopistojen opettajia oppilasryhmineen on käynyt valmisteluvaiheessa vierailulla Tampereella, ja opettajat etäkoukustavat keskenään säännöllisesti. Sosiaalisen median käyttö kansainvälisessä vuorovaikutuk-

sessä on suuressa roolissa konferenssin suunnittelutoiminnassa kaikilla tasoilla.

BOBCATSSS opintosuorituksena

BobcatSSS on opintojakso konferenssin järjestäjille ja osallistujille Tampereen yliopiston informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median tutkinto-ohjelmassa. Opintojakso voidaan lukea joko aineopintoihin tai syventäviin opintoihin yhdestä aina kymmenen opintopisteen suoritukseen asti. Opintojaksona BobcatSSS kartuttaa osaamista monipuolisesti riippuen opiskelijan valitsemasta painotuksesta järjestämisessä ja osallistumisessa. Pelkästään kansainväliseen konferenssiin osallistuminen voi olla opiskelijalle voimaannuttava ja opettavainen kokemus, puhumattakaan konferenssissa esiintymisestä.

Järjestelyihin osallistuvat opiskelijat oppivat hyvin paljon tieteellisen konferenssin järjestämisestä, aina ohjelman teemojen valinnasta itse konferenssissa tapahtuvaan toimintaan. Jälkimmäinen pitää sisällään käytännön tapahtuman järjestämistä, sekä muun muassa konferenssi-istuntojen moderointia. Informaatioalan ajankohtaiset sisältökysymykset ja hyvä tieteellinen käytäntö tulevat tutuksi ohjelmaa valitessa, seurattaessa ja arvioitaessa. Myös muut metataidot, kuten toimiminen kansainvälisessä yhteistyössä ja ympäristössä erilaisten verkostojen kanssa, etäkokousohjelmistojen käyttö, rahoituksen hakemiseen liittyvät budjetointi ja markkinointi, epävarmuuden sietäminen lopputuloksen onnistumisen suhteen, sekä yleiset viestintä- ja esiintymistäidot, karttuvat ja kehittyvät matkan varrella.

Konferenssin järjestämiseen onkin löytynyt mukava määrä innostuneita ja vastuuntuntoisia opiskelijoita. Saatavien opintopisteiden lisäksi konferenssin järjestämisestä saa paljon sellaista arvokasta kokemusta, ystäviä ja oppia, jota ei opintopisteinä voi täysin mitata.

- BobcatSSS 2017 myös Facebookissa, Instagramissa ja Twitterissä #bobcatsss2017.
- Ilmoittautuminen konferenssiin nettisivuilla www.bobcatsss2017.com
- Lisätietoja myös sähköpostilla info@bobcatsss2017.com tai kirjoittajilta.
- Katto-organisaation sivut: <http://euclid-lis.eu/about/what-is-euclid/>
- Tampereen yliopiston strategia: <http://www.uta.fi/yliopisto/strategia/index/strategia.pdf>